

Αξιότιμη
κα Χρυσούλα Νικολάου,
Πρόεδρο Ελληνικής Εταιρείας Ανοσολογίας
Μαιάνδρου 23
115 28
Αθήνα

10 Δεκεμβρίου 2010

Θέμα: Η εφεύρεση και πρώτη εφαρμογή του εμβολιασμού στην ιατρική ανήκει στους Έλληνες ιατρούς Εμμ. Τιμόνη και Ιάκ. Πυλαρινό και όχι στον Ed. Jenner.

Αγαπητή κα Νικολάου,

Κατά την έναρξη χθες, 9 Δεκεμβρίου 2010, του σημαντικού Συνεδρίου της Ελληνικής Εταιρείας Ανοσολογίας, που προεδρεύετε, έγινε αναφορά στον Ed. Jenner, (1749-1823), ως εισηγητού της μεθόδου του εμβολιασμού.

Προς ενημέρωσή γίνεται γνωστό ότι την πρώτη επιστημονική εφαρμογή του εμβολιασμού, ως μεθόδου πρόληψης και προστασίας από την ευλογιά, την εφήρμοσαν οι Έλληνες ιατροί, ο εκ Χίου Εμμανουήλ Τιμόνης, (1669-1720), και ο εκ Κεφαλληνίας Ιάκωβος Πυλαρινός, (1659-1718), οι οποίοι είχαν σπουδάσει σε Πανεπιστήμια της Ιταλίας και τα αποτελέσματά τους δημοσιεύθηκαν στο **Αγγλικό περιοδικό *Philosophical Transactions*** τόμ. 29, 1714-1716, σελ. 72-82 «An Account or History of the Procuring the SMALL POX by Incision or Inoculation; as it has for some time been practised at Constantinople» και σελ. 393-399 «Nova et tuta Variolae excitandi per Transplantationem Methodus, nuper inventa et in usum tracta: Per Jacobum Pylarinum, Venetum M.D.et Peripublicae Venetae apud Smyrnenses nuper Consulem», (επισυνάπτονται φωτοτυπίες).

Μετά τη δημοσίευση στο περιοδικό *Philosophical Transactions* και την συμβολή στη διάδοση του εμβολιασμού κατά της παιδοφθόρου ευλογιάς της λαίδης Mary Wortley Montagu, συζύγου του Άγγλου πρέσβη, της οποίας τα παιδιά εμβολιάστηκαν από τον Τιμόνη στην Κωνσταντινούπολη, η μέθοδος αυτή εφαρμόστηκε στην Ευρώπη με πολύ καλά αποτελέσματα. Μάλιστα ο Αναστάσιος Γεωργιάδης, καθηγητής αργότερα στο νεοϊδρυθέν Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο βιβλίο του «*Αντιπανάκεια*», Βιέννη 1810, σελ. 46, αναφέρει ότι με την εφαρμογή του ευλογιασμού (μεθόδου των Τιμόνη και Πυλαρινού) η θνησιμότητα από την ευλογιά έπεσε στο 0.3-0.5%. Βλ. Δημ. Καραμπερόπουλου, *Η ιατρική ευρωπαϊκή γνώση στον ελληνικό χώρο 1745-1821*, Βιβλιοθήκη Ιστορίας της Ιατρικής, αρ. 1, Εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα 2003, σελ. 312.

Στην σημαντική Γαλλική *Encyclopedie* των Diderot και D' Alempert, που εκδόθηκε από 1751 κ. εξ. στο λήμμα «Inoculation» (τόμ. 8, σελ. 755 κ. εξ.) και στη μέχρι το 1756 ιστορία του εμβολιασμού μνημονεύονται ο Τιμόνης και Πυλαρινός ως εισηγητές της μεθόδου του εμβολιασμού.

Επίσης ο Αδαμάντιος Κοραής στη γαλλική έκδοση της Ιστορίας της Ιατρικής του William Black, (*Esquisse d' un Histoire de la Medicine...*, Παρίσι 1798. σελ. 361 κ. εξ.) τους θεωρεί ως εισηγητές του εμβολιασμού, όπως επίσης μνημονεύονται και στο βιβλίο J. M. Moreau, *Traite Historique et Pratique de la Vaccine*, Παρίσι 1801, σελ. 102.

Ακόμη προστίθεται ότι στο βιβλίο των Leslie T. Morton and Robert J. Moore, *A Chronology of Medicine and Related Sciences*, Ashgate, reprinted 1998, σελ. 67 και 68 χαρακτηριστικά τονίζεται: «1714. Inoculation against smallpox, as practised in Constantinople, described by Emanuele Timoni» και «1715. Giacomo Pylarino, 1659-1718, is accredited with the "medical" discovery of variolation, in his *Nova et tuta variolas excitandi per tranplantationem methodus* he described its practise in Constantinople». Επίσης και στο βιβλίο του Jeremy M. Norman (ed.), *Morton's Medical Bibliography*, fifth edition, Scolar Press, England, 1991, σελ. 838, τονίζεται ότι ο Πυλαρινός θεωρείται ως ο πρώτος ανοσολόγος: «He is accredited with the "medical" discovery of variolation, and thus is the first immunologist». (Επισυνάπτονται φωτοτυπίες).

Επισημαίνεται ότι η μέθοδος του εμβολιασμού «ευλογιασμού- variolation» των Τιμόνη και Πυλαρινού του 1714 για την προστασία από την ευλογία τροποποιήθηκε μετά οκτώ δεκαετίες, το 1798, από τον Ed. Jenner, ο οποίος έπαιρνε το προς εμβολιασμό υγρό όχι από τις φλύκταινες νοσούντων παιδιών, όπως εφήρμοζαν οι εισηγητές του εμβολιασμού Τιμόνης και Πυλαρινός, αλλά από τις φλύκταινες αγελάδων και αποτέλεσε τη γνωστή μέθοδο του «δαμαλισμού» με καλλίτερα αποτελέσματα.

Όμως η επιστημονική εφαρμογή του εμβολιασμού ως μεθόδου προστασίας από τις λοιμώδεις ασθένειες ανήκει στους Έλληνες ιατρούς Εμμανουήλ Τιμόνη και Ιάκωβο Πυλαρινό, ο οποίος μάλιστα θεωρείται ως ο πρώτος ανοσολόγος. Τονίζεται ιδιαίτερα ότι οι μελέτες τους αποτελούν επί πλέον τη μοναδική μέχρι σήμερα ελληνική ερευνητική συμβολή στην παγκόσμια ιατρική, που διενεργήθηκε στον ελληνικό χώρο, μετά βέβαια εκείνων από τους ιατρούς της αρχαιότητας.

Σχετική μελέτη έχει δημοσιευθεί στο περιοδικό *Δελτίο Α΄ Παιδιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών*, τόμ. 53, (2006), σελ. 347-351, και το 2009 σε ανάτυπο με επί πλέον εικόνες, το οποίο και σας αποστέλλεται.

Νομίζω, κα Νικολάου, ότι θα πρέπει να μνημονεύονται πλέον οι Έλληνες ιατροί Τιμόνης και Πυλαρινός ως οι εφευρέτες της μεθόδου του εμβολιασμού, για την προστασία από τις λοιμώδεις ασθένειες και όχι ο Ed. Jenner, ο οποίος τροποποίησε τη μεθοδό τους. Καλό θα είναι προς ενημέρωση των συναδέλφων αναγνωστών να δημοσιεύονταν η επιστολή και στο περιοδική σας «Ανοσία».

Με εκτίμηση

Δρ. Δημήτριος Καραμπερόπουλος, Παιδίατρος
Πρόεδρος
Ελληνικής Εταιρείας Ιστορίας της Παιδιατρικής

To: Professor of Virology, University of Connecticut U.S.A.,
Mr. Stauros Kottaridis Ph.D.
Maximou Str. 9-11
145 62 Kifissia, Athens, Greece

10-5-2006

Subject: The invention and the first application of the vaccination belongs to the Greek Doctors Emmanuel Timonis and Jacob Pylarinos and not to Dr. Edward Jenner.

Dear Mr. Kottaridis,

In your excellent article “Immunotherapy. Past, present, future” in the journal of Hellenic Anticancer Society “ «Ογκολογική Ενημέρωση» “Information in Oncology”, vol. 7 (1), 2005, pp.16-20, Dr. Edward Jenner, (1749-1823), is mentioned as the introducer of vaccination as a practice in preventive medicine: “In 1796 Jenner discovered that contamination by the virus cowpox develops immunity to contamination by virus of smallpox”.

I would like to inform you that the first scientific application of the vaccination as a preventive method for diseases was applied by the Greek Physicians Emmanuel Timonis (1669-1720) from Chios island and Jacob Pylarinos (1659-1718) from Kefallonia island, who had studied medicine at the Universities of Italy. The results of their scientific application of the vaccination were published in the English well known journal “*PHILOSOPHICAL TRANSACTIONS*”, vol. 29, 1714-1716, pg. 72-82, titled “**An account or History of the Procuring the SMALL POX by Incision or Inoculation; as it has for some time been practiced at Constantinople. Being the Extract of a Letter from Emanuel Timonius, Oxon. & Patav. M.D.SR.S. dated at Constantinople, December, 1713. Communicated to the Royal Society by John Woodward, M.D. Profes. Md. Gresh. And S.R.S**” and pg. 393-399 titled “**Nova et tuta Variolas excitandi per Transolantationem Methodus, nuper inventa et in usum tracta: Per Jacobum Pylarinum, Venetum M.D. et Peripublicae Venetae apud Smyrnenses nuper Consulem**”.

After its publication in the journal “Philosophical Transactions” and Lady Mary Wortley Montagu’s contribution of diffusion of the vaccination against smallpox, whose children had been vaccinated by Dr. Timonis in Constantinople, that method of vaccination was applied in Europe with good results. Especially Anastasios Georgiadis, professor later at the University of Athens (1837) in his book “Antipanakia”, Vienna 1810, p. 46, states that after the application of the vaccination, Timonis and Pylarinos’ method, smallpox’s mortality, dropped to 0.3-0.5 %. Refer to Dr. Dem. Karaberopoulos, *The medical European knowledge in the Greek region 1745-1821*, Library on the History of Medicine, no 1, Publishing House Ath. Stamoulis, Athens 2003, p. 312.

In the significant French Encyclopedie of Diderot and D’ Alambert, which started publishing in 1751, under the entry “**inoculation**” (vol. 8, p. 755 and on) both Timonis and Pylarinos are mentioned. Also Adamantios Corais in the French edition William Black’s History of Medicine (Esquisse d’ un Histoire de la Medicine..., Paris 1798, pp. 361 and on) considers them as the introducers of inoculation, as also, they are mentioned in the book of J.M. Moreau, *Traite Historique et Pratique de la Vaccine*, Paris 1801, p.102.

In addition it is further mentioned, in the book of Leslie T. Morton and Robert J. Moore, *A Chronology of Medicine and Related Sciences*, Ashgate, reprinted in

1998, pg. 67 and 68 characteristically emphasized: **“1714. Inoculation against smallpox, as practised in Constantinople, described by Emanuele Timoni”** and **“1715. Giacomo Pylarino, 1659-1718, is accredited with the ‘medical’ discovery of variolation, in his *Nova et tuta variolas excitandi per tranplantationem methodus* he described its practise in Constantinople”**. Also in the book of Jeremy M. Norman (ed.), *Morton’s Medical Bibliography*, fifth edition, Scolar Press, England, 1991, p. 838, stressed that Pylarinos is thought as the first immunologist: **“He is accredited with the ‘medical’ discovery of variolation and thus is the first immunologist”**.

It is further added that in the *Proceedings of Athens Academy*, vol. 27, 1952, pg. 287-307, Pylarinos’ work of 1715 was published in Latin with parallel translation in Greek by K. N. Alivizatos and G.K. Pournaropoulos.

It is pointed out that Timonis and Pylarinos’ method of vaccination (variolation) of 1714 for smallpox’s protection after a few decades, in 1798, was **modified** by Dr. Edward Jenner. He took the liquid for vaccination of children not from smallpox infected men’s vesicle, as the introducers of vaccination Timonis and Pylarinos applied, but from cow-pox’s vesicles and his method had better results.

However the first scientific application of the vaccination as a protection method against diseases belongs to the Greek physicians Emanuel Timonis and Jacob Pylarinos, who is considered as the first immunologist. In addition their studies are the only Greek research contribution in medicine, which took place in the Greek area, after that of the famous ancient Greek doctors.

Having provided you with the above references I strongly feel that the Greek doctors Timonis and Pylarinos should be mentioned as the introducers of the scientific practice of vaccination for the protection from infectious diseases.

Yours sincerely

Dr. Dem. Karaberopoulos
President of the Hellenic Society
on the History of Pediatrics

Αξιότιμο
Κύριο Σταύρο Κοτταρίδη
Καθηγητή Ιολογίας
Πανεπιστημίου Connecticut U.S.A., PhD
Μαξίμου 9-11
14562 Κηφισιά

10-5-2006

Θέμα: Η εφεύρεση και πρώτη εφαρμογή του εμβολιασμού στην ιατρική ανήκει στους Έλληνες ιατρούς Εμμ. Τιμόνη και Ιάκ. Πυλαρινό και όχι στον Ed. Jenner.

Αγαπητέ Κύριε Κοτταρίδη,

Στο αξιόλογο άρθρο σας «Ανοσοθεραπεία. Παρελθόν, παρόν, μέλλον», *Ογκολογική Ενημέρωση*, τόμ. 7, τεύχ. 1, Ιανουάριος-Μάρτιος 2005, σελ.16-20, γίνεται αναφορά στον Ed. Jenner, (1749-1823), ως εισηγητού της μεθόδου του εμβολιασμού στην ιατρική: «Το 1796 ο Jenner ανακάλυψε ότι μόλυνση με τον ιό cowpox επέφερε ανοσία σε μόλυνση με ιό της ευλογιάς».

Προς ενημέρωση γίνεται γνωστό ότι την πρώτη επιστημονική εφαρμογή του εμβολιασμού, ως μεθόδου πρόληψης, την εφήρμοσαν οι Έλληνες ιατροί ο εκ Χίου Εμμανουήλ Τιμόνης, (1669-1720), και ο εκ Κεφαλληνίας Ιάκωβος Πυλαρινός, (1659-1718), οι οποίοι είχαν σπουδάσει σε Πανεπιστήμια της Ιταλίας και τα αποτελέσματά τους δημοσιεύθηκαν στο Αγγλικό περιοδικό *Philosophical Transactions* τόμ. 29, 1714-1716, σελ. 72-82, «An Account or History of the Procuring the SMALL POX by Incision or Inoculation; as it has for some time been practised at Constantinople» και σελ. 393-399 «Nova et tuta Variolas excitandi per Transplantationem Methodus, nuper inventa et in usum tracta: Per Jacobum Pylarinum, Venetum M.D.et Peripublicae Venetae apud Smyrnenses nuper Consulem», (επισυνάπτονται φωτοτυπίες).

Μετά τη δημοσίευση στο περιοδικό *Philosophical Transactions* και την συμβολή στη διάδοση του εμβολιασμού κατά της παιδοφθόρου ευλογιάς της λαίδης Mary Wortley Montagu, συζύγου του Άγγλου πρέσβη, της οποίας τα παιδιά εμβολιάστηκαν από τον Τιμόνη στην Κωνσταντινούπολη, η μέθοδό αυτή εφαρμόστηκε στην Ευρώπη με πολύ καλά αποτελέσματα. Μάλιστα ο Αναστάσιος Γεωργιάδης, καθηγητής αργότερα στο νεοϊδρυθέν Πανεπιστήμιο Αθηνών, στο βιβλίο του «Αντιπανάκεια», Βιέννη 1810, σελ. 46, αναφέρει ότι με την εφαρμογή του ευλογιασμού (μεθόδου των Τιμόνη και Πυλαρινού) η θνησιμότητα από την ευλογιά έπεσε στο 0.3-0.5%. Βλ. Δημ. Καραμπερόπουλου, *Η ιατρική ευρωπαϊκή γνώση στον ελληνικό χώρο 1745-1821*, Βιβλιοθήκη Ιστορίας της Ιατρικής, αρ. 1, Εκδόσεις Σταμούλη, Αθήνα 2003, σελ. 312.

Στην σημαντική Γαλλική Encyclopedie των Diderot και D' Alampert, που εκδόθηκε από 1751 κ. εξ. που στο λήμμα «Inoculation» (τόμ. 8, σελ. 755 κ. εξ.) στην ιστορία του εμβολιασμού η μέχρι το 1756 μνημονεύονται ο Τιμόνης και Πυλαρινός.

Επίσης ο Αδαμάντιος Κοραΐς στη γαλλική έκδοση της Ιστορίας της Ιατρικής του William Black, (*Esquisse d' un Histoire de la Medicine...*, Παρίσι 1798. σελ. 361 κ. εξ.) τους θεωρεί ως εισηγητές του εμβολιασμού, όπως επίσης μνημονεύονται και στο βιβλίο J. M. Moreau, *Traite Historique et Pratique de la Vaccine*, Παρίσι 1801, σελ. 102.

Ακόμη προστίθεται ότι στο βιβλίο των Leslie T. Morton and Robert J. Moore, *A Chronology of Medicine and Related Sciences*, Ashgate, reprinted 1998, σελ. 67 και 68 χαρακτηριστικά τονίζεται: «1714. Inoculation against smallpox, as practised in Constantinople, described by Emanuele Timoni» και «1715. Giacomo Pylarino, 1659-1718, is accredited with the "medical" discovery of variolation, in his *Nova et tuta variolas excitandi per tranplantationem methodus* he described its practise in Constantinople». Επίσης και στο βιβλίο του Jeremy M. Norman (ed.), *Morton's Medical Bibliography*, fifth edition, Scholar Press, England, 1991, σελ. 838, τονίζεται **ότι ο Πυλαρινός θεωρείται ως ο πρώτος ανοσολόγος: «He is accredited with the "medical" discovery of variolation, and thus is the first immunologist».** (Επισυνάπτονται φωτοτυπίες).

Προστίθεται ακόμη ότι στα *Πρακτικά της Ακαδημίας Αθηνών*, τόμ. 27, 1952, σελ. 287-307, δημοσιεύθηκε η στα λατινικά εργασία του Πυλαρινού του 1715 με παράλληλη μετάφραση στα ελληνικά από τους Κ. Ν. Αλιβιζάτο και Γ. Κ. Πουρναρόπουλο.

Επισημαίνεται ότι η μέθοδος του εμβολιασμού «ευλογιασμού- variolation» των Τιμόνη και Πυλαρινού του 1714 για την προστασία από την ευλογιά **τροποποιήθηκε** μετά από πολλές δεκαετίες, το 1798, από τον Ed. Jenner, ο οποίος έπαιρνε το προς εμβολιασμό στα παιδιά υγρό όχι από τις φλύκταινες νοσούντων ανθρώπων, όπως εφήρμοζαν οι εισηγητές του εμβολιασμού Τιμόνης και Πυλαρινός, αλλά από τις φλύκταινες αγελάδων και αποτέλεσε τη γνωστή μέθοδο του «δαμαλισμού» με καλλίτερα αποτελέσματα. Όμως η επιστημονική εφαρμογή του εμβολιασμού ως μεθόδου προστασίας από τις λοιμώδεις ασθένειες ανήκει στους Έλληνες ιατρούς Εμμανουήλ Τιμόνη και Ιάκωβο Πυλαρινό, που θεωρείται ως ο πρώτος ανοσολόγος. Μάλιστα οι μελέτες τους αποτελούν επί πλέον τη μοναδική ελληνική ερευνητική συμβολή στην ιατρική, που διενεργήθηκε στον ελληνικό χώρο, μετά από εκείνες των μεγάλων ιατρών της αρχαιότητας.

Νομίζω ότι θα πρέπει να μνημονεύονται οι Έλληνες ιατροί Τιμόνης και Πυλαρινός ως οι εφευρέτες της μεθόδου του εμβολιασμού, για την προστασία από τις λοιμώδεις ασθένειες.

Με εκτίμηση

Δρ. Δημήτριος Καραμπερόπουλος, Παιδίατρος
Πρόεδρος
Ελληνικής Εταιρείας Ιστορίας της Παιδιατρικής

Αξιότιμες
Κυρίες Μ. Παπαρηγορίου-Θεοδωρίδου
και Α. Λουρίδα
Νοσοκομείο Παιδών «Αγία Σοφία»
Αθήνα

30-4-2006

Κοιν.: Καθηγητή Παιδιατρικής
κ. Γεώργιο Χρούσο

Θέμα: Η πρώτη επιστημονική εφαρμογή του εμβολιασμού στην ιατρική ανήκει στους Έλληνες ιατρούς Εμμ. Τιμόνη και Ιάκ. Πυλαρινό και όχι στον Ed. Jenner.

Αγαπητή Κυρία Παπαρηγορίου-Θεοδωρίδου και Κυρία Λουρίδα,

Κατά την θαυμάσια και εμπειριστατωμένη ανάπτυξη των θεμάτων σας «Εμβολιασμοί σε παιδιά και εφήβους, 2006» και «Τι νεότερο για την αντιμετώπιση των λοιμώξεων» στην 39^η Θεραπευτική Ενημέρωση έγινε μνεία του Ed. Jenner (1749-1823) ως εισηγητού της μεθόδου του εμβολιασμού στην ιατρική.

Προς ενημέρωση γίνεται γνωστό ότι την πρώτη επιστημονική εφαρμογή του εμβολιασμού, ως μεθόδου πρόληψης, την εφήρμοσαν και τα αποτελέσματά τους δημοσιεύθηκαν στο Αγγλικό περιοδικό *Philosophical Transactions* του 1714 (επισυνάπτονται φωτοτυπίες) οι Έλληνες ιατροί ο εκ Χίου Εμμανουήλ Τιμόνης, (1669-1720), και ο εκ Κεφαλληνίας Ιάκωβος Πυλαρινός, (1669-1720), οι οποίοι είχαν σπουδάσει σε Πανεπιστήμια της Ιταλίας.

Μετά τη δημοσίευση στο περιοδικό *Philosophical Transactions* του 1714 (επισυνάπτονται φωτοτυπίες) και την συμβολή στη διάδοση του εμβολιασμού κατά της παιδοφθόρου ευλογιάς της λαίδης Mary Wortley Montagu, συζύγου του Αγγλου πρέσβη, της οποίας τα παιδιά εμβολιάστηκαν από τον Τιμόνη στην Κωνσταντινούπολη, η μέθοδο αυτή εφαρμόστηκε στην Ευρώπη με ενθαρρυντικά αποτελέσματα.

Στην σημαντική Γαλλική *Encyclopedie* των Diderot και D'Alampert, που εκδόθηκε από 1751 κ. εξ. που στο λήμμα «Inoculation» (τόμ. 8, σελ. 755 κ. εξ.) μνημονεύονται ο Τιμόνης και Πυλαρινός στην ιστορία του εμβολιασμού η μέχρι το 1756. Επίσης ο Αδαμάντιος Κοραής τους μνημονεύει ως εισηγητές του εμβολιασμού στη γαλλική έκδοση της Ιστορίας της Ιατρικής του William Black, (*Esquisse d' un Histoire de la Medicine...*, Παρίσι 1798. σελ. 361 κ. εξ.), όπως επίσης μνημονεύονται και στο βιβλίο J. M. Moreau, *Traite Historique et Pratique de la Vaccine*, Παρίσι 1801, σελ. 102.

Ακόμη προστίθεται ότι στο βιβλίο των Leslie T. Morton and Robert J. Moore, *A Chronology of Medicine and Related Sciences*, Ashgate, reprinted 1998, σελ. 67 και 68 χαρακτηριστικά τονίζεται: «1714. Inoculation against **smallpox**, as practised in Constantinople, described by Emanuele Timoni» και «1715. Giacomo

Pylarino, 1659-1718, is accredited with the "medical" discovery of **variolation**, in his *Nova et tuta variolas excitandi per tranplantationem methodus* he described its practise in Constantinople». Επίσης και στο βιβλίο του Jeremy M. Norman (ed.), *Morton's Medical Bibliography*, fifth edition, Scolar Press, England, 1991, σελ. 838, τονίζεται ότι ο Πυλαρινός θεωρείται ως ο πρώτος ανοσολόγος: «He is accredited with the "medical" discovery of variolation, and thus is **the first immunologist**». (Επισυνάπτονται φωτοτυπίες).

Προστίθεται ακόμη ότι στα *Πρακτικά της Ακαδημίας Αθηνών*, τόμ. 27, 1952, σελ. 287-307, δημοσιεύθηκε η στα λατινικά εργασία του Πυλαρινού του 1715 με παράλληλη μετάφραση στα ελληνικά από τους Κ. Ν. Αλιβιζάτο και Γ. Κ. Πουρναρόπουλο.

Επισημαίνεται ότι η μέθοδος του εμβολιασμού «ευλογιασμού- variolation» των Τιμόνη και Πυλαρινού του 1714 για την προστασία από την ευλογία μετά από πολλές δεκαετίες, το 1798, τροποποιήθηκε από τον Ed. Jenner, ο οποίος έπαιρνε το προς εμβολιασμό στα παιδιά υγρό όχι από τις φλύκταινες νοσούντων ανθρώπων, όπως εφήρμοζαν οι εισηγητές του εμβολιασμού Τιμόνης και Πυλαρινός, αλλά από τις φλύκταινες αγελάδων και αποτέλεσε τη γνωστή μέθοδο του «δαμαλισμού» με καλλίτερα αποτελέσματα. Όμως η επιστημονική εφαρμογή του εμβολιασμού ως μεθόδου προστασίας από τις λοιμώδεις ασθένειες ανήκει στους Έλληνες ιατρούς Εμμανουήλ Τιμόνη και Ιάκωβο Πυλαρινό, (θεωρείται ως ο πρώτος ανοσολόγος). Μάλιστα οι μελέτες τους αποτελούν επί πλέον τη μοναδική ελληνική ερευνητική συμβολή στην ιατρική, που διενεργήθηκε στον ελληνικό χώρο, μετά από εκείνες των μεγάλων ιατρών της αρχαιότητας.

Νομίζω ότι θα πρέπει να μνημονεύονται οι Έλληνες ιατροί Τιμόνης και Πυλαρινός ως οι εφευρέτες της μεθόδου του εμβολιασμού, για την προστασία από τις λοιμώδεις ασθένειες και στην έκδοση των κειμένων σας ως γίνει η σχετική διόρθωση. Πάντως για την πρώτη επιστημονική αυτή εφαρμογή του εμβολιασμού από τους Τιμόνη και Πυλαρινό θα δημοσιευθεί σχετικό άρθρο σε προσεχές τεύχος του Δελτίου της Α΄ Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Με εκτίμηση

Δρ. Δημήτριος Καραμπερόπουλος, Παιδίατρος
Πρόεδρος
Ελληνικής Εταιρείας Ιστορίας της Παιδιατρικής

Θέμα: Ο πρώτος ανοσολόγος είναι ο Ιάκωβος Πυλαρινός και όχι ο Edward Jenner

Κύριε Διευθυντά,

Στο πρόσφατο τεύχος του περιοδικού σας δημοσιεύθηκε το εξαιρετικό κατά τα άλλα άρθρο της κ. Ι. Οικονομίδου με τίτλο «Ανοσολογία χθες-σήμερα-αύριο. Μια σύντομη αναδρομή στην εξέλιξη της Ανοσολογίας»ⁱ, στο οποίο όμως αναγράφεται μία ανακρίβεια πως ο Jenner ήταν ο εισηγητής του εμβολίου κατά της ευλογιάς: «Η σύγχρονη έννοια της ανοσίας αρχίζει να γίνεται αντιληπτή όταν το 1798 ο Jenner ανέπτυξε για πρώτη φορά το εμβόλιο κατά της ευλογιάς».

Όμως, κ. Διευθυντά, τα βιβλιογραφικά δεδομένα δείχνουν ότι η πρώτη εφαρμογή του εμβολιασμού κατά της ευλογιάς ανήκει στους Έλληνες ιατρούς, τον εκ Χίου Εμμανουήλ Τιμόνη (1669-1720) και τον εκ Κεφαλληνίας Ιάκωβο Πυλαρινό (1659-1718), οι οποίοι είχαν σπουδάσει Ιατρική στην Πάδοβα της Ιταλίας και τα πρώτα αποτελέσματα της εφαρμογής του εμβολιασμού κατά της ευλογιάς στην Κωνσταντινούπολη για πρώτη φορά δημοσιεύθηκαν το 1714 στο σημαντικό τότε Αγγλικό περιοδικό *Philosophical Transactions*ⁱⁱ.

Έκτοτε η μέθοδος αυτή του εμβολιασμού των Τιμόνη και Πυλαρινού, που συνίστατο στην εισαγωγή μετά τον σκαριφισμό του υγρού από φλύκταινες παιδιών που νοσούσαν από ευλογιά, γι' αυτό και ονομάστηκε ο εμβολιασμός τους «ευλογιασμός-variolation», διαδόθηκε καθ' όλο τον 18^ο αιώνα στην Ευρώπη και στην Αμερική. Μάλιστα οι εργασίες τους αυτές είχαν αναδημοσιευθεί στη Βοστώνη το 1721ⁱⁱⁱ.

Τονίζεται ότι ο Ed. Jenner δεν εφεύρε τον εμβολιασμό, αλλά απλά και μόνο τροποποίησε μετά ογδόντα χρόνια το 1798 τη μέθοδο του εμβολιασμού των Τιμόνη και Πυλαρινού, παίρνοντας το προς εμβολιασμό υγρό όχι από τις φλύκταινες νοσούντων παιδιών, αλλά από τις φλύκταινες νοσούντων αγελάδων και αποτέλεσε τη γνωστή μέθοδο του «δαμαλισμού» με καλλίτερα αποτελέσματα.

Προστίθεται επί πλέον ότι στο βιβλίο του Jeremy M. Norman (ed.), *Morton's Medical Bibliography*^{iv} τονίζεται ότι ο Πυλαρινός θεωρείται ως ο πρώτος ανοσολόγος διότι το 1701 είχε αρχίσει να εφαρμόζει στην Κωνσταντινούπολη τον εμβολιασμό για την προστασία από την ευλογιά: «He is accredited with the "medical" discovery of variolation, and thus is the first immunologist».

Για να μην καλύψουμε τώρα τον πολύτιμο χώρο του περιοδικού σας, σε άρθρο^v μας έχουν καταχωριστεί περισσότερα στοιχεία για την πρώτη αυτή επιστημονική εφεύρεση και εφαρμογή του εμβολιασμού από τους Τιμόνη και Πυλαρινό, για εκείνον ο οποίος θέλει να ενημερωθεί.

Τέλος, κύριε Διευθυντά, θα πρέπει πλέον να γίνει γνωστή ιδιαίτερα στους ιατρούς μας η σημαντική αυτή συμβολή των Ελλήνων ιατρών Τιμόνη και Πυλαρινού στην εισαγωγή για πρώτη φορά της επιστημονικής εφαρμογής του εμβολιασμού κατά της ευλογιάς και να μην επαναλαμβάνεται η ατεκμηρίωτη άποψη πως ο Edward Jenner εισήγαγε τον εμβολιασμό στην ιατρική, ο οποίος απλά τροποποίησε τη μέθοδο τους ογδόντα χρόνια αργότερα.

Με εκτίμηση

Δημήτριος Καραμπερόπουλος, Παιδίατρος
Πρόεδρος
Ελληνικής Εταιρείας Ιστορίας της Παιδιατρικής

ⁱ *Αρχαία Ελληνική Ιατρική* 2011, 28 (3): 403-414.

ⁱⁱ TIMONIUS EMANUEL, An account or history of the procuring the small-pox by incision or inoculation as it has for some time been practiced at Constantinople, *Philosophical Transaction*, 1714-1716, 29: 72-82. Reprint by permission of The Royal Society of London, Johnson Peprint Corporation, Kraus Reprint Corporation, New York.

PYLARINUS JACOBUS, Nova et tuta Variolae excitandi per transplantationem, nuper inventa et in usum tracta, *Philosophical Transaction*, 1714-1716, 29:393-399. Μάλιστα το κείμενο του Πυλαρινού εκδόθηκε και ιδιαίτερα στη Βενετία το 1715.

ⁱⁱⁱ BOYLSTON ZABRIEL(ed.), *Some account of what is said of inoculating or transplanting the small pox. By the learned D. Emmanuel Timonius and Jacobus Pylarinus. With some remarks thereon. To which are added, a few queries in answer to the scruples of many about the lawfulness of this method*, Sold by S. Gerrish, at his shop in Corn-Hill, Boston 1721.

^{iv} NORMAN JEREMY M (ed.), *Morton's Medical Bibliography*, fifth edition, Scolar Press, England, 1991, 838.

^v ΚΑΡΑΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ, Δ., Η πρώτη επιστημονική εφαρμογή του εμβολιασμού από τους Έλληνες ιατρούς Εμμ. Τιμόνη αι Ιακ. Πυλαρινό (αρχές 18^{ου} αι.), *Δελτ Α' Παιδιατρ Κλιν Πανεπ Αθηνών*, 2006, 53 (4) : 347-351. Και με προσθήκη εικόνων σε ανάτυπο σε PDF στην ιστοσελίδα www.karaberopoulos.gr/karaberopoulos/pdf/emvoliasmos.pdf